

Uzasadnienie

Zgodnie z art. 28 ust. 5 i 8 ustawy z dnia 16 kwietnia 2004 r. o ochronie przyrody (Dz. U. z 2013 r. poz. 627, 628 i 842 oraz z 2014 r. poz. 805) dla obszaru Natura 2000 położonego na terenie więcej niż jednego województwa, regionalni dyrektorzy ochrony środowiska, na których obszarze działania znajdują się części tego obszaru, ustanawiają wspólnie, w drodze aktu prawa miejscowego w formie zarządzenia, plan zadań ochronnych dla obszaru Natura 2000. Plan zadań ochronnych sporządzany jest na 10 lat, pierwszy projekt sporządza się w terminie 6 lat od dnia zatwierdzenia obszaru przez Komisję Europejską jako obszaru mającego znaczenia dla Wspólnoty (art. 28 ust. 1 ustawy o ochronie przyrody). Plan sporządza się w celu utrzymania i przywrócenia do właściwego stanu ochrony siedlisk oraz gatunków zwierząt i roślin, dla których ochrony wyznaczono obszar Natura 2000.

Plan zadań ochronnych dla obszaru Natura 2000 Pustynia Błędowska PLH120014 został sporządzony z uwzględnieniem wymagań określonych w art. 28 ust. 10 ustawy o ochronie przyrody oraz zgodnie z zapisami rozporządzenia Ministra Środowiska w sprawie sporządzania projektu planu zadań ochronnych dla obszaru Natura 2000 (Dz. U. z 2010 r., Nr 34, poz. 186 ze zm.).

Plan zadań ochronnych dla obszaru Natura 2000 zawiera:

1) opis granic, sporządzony w układzie współrzędnych PL-1992, o którym mowa w rozporządzeniu Rady Ministrów w sprawie państwowego systemu odniesień przestrzennych, i mapę obszaru;

2) ocenę istniejących i potencjalnych zagrożeń dla utrzymania lub osiągnięcia właściwego stanu przedmiotów ochrony obszaru;

3) cele działań ochronnych;

4) określenie działań ochronnych;

5) wskazania do zmian w istniejących dokumentach planistycznych, jeżeli są niezbędne dla utrzymania lub odtworzenia właściwego stanu ochrony przedmiotów ochrony obszaru;

6) ocenę potrzeby sporządzenia planu ochrony dla części lub całości obszaru oraz określenie terminu jego sporządzenia.

Prace nad projektem planu zadań ochronnych dla obszaru Natura 2000 Pustynia Błędowska PLH120014 rozpoczęły się w 2011 r. w ramach realizacji projektu POIS.05.03.00-00-186/09 pn. „Opracowywanie planów zadań ochronnych dla obszarów Natura 2000 na obszarze Polski”, współfinansowanego ze środków Programu Operacyjnego Infrastruktura i Środowisko w ramach działania 5.3 priorytetu V.

Obszar Natura 2000 Pustynia Błędowska PLH120014 o powierzchni 1963,9 ha został zatwierdzony Decyzją Komisji Europejskiej nr 2008/25/WE z dnia 13 listopada 2007 r. przyjmującą, na mocy dyrektywy Rady 92/43/EWG, drugi zaktualizowany wykaz terenów mających znaczenie dla Wspólnoty, składających się na kontynentalny region biogeograficzny (notyfikowana jako dokument nr C(2007) 5403).

Obszar Natura 2000 Pustynia Błędowska PLH120014 leży na terenie gminy Klucze, w powiecie olkuskim, w województwie małopolskim oraz na terenie Miasta Dąbrowa Górnicza, w województwie śląskim. Przedmiotami ochrony w obszarze są siedliska przyrodnicze:

- Wydmy śródlądowe z murawami napiaskowymi (kod 2330) oraz

- Ciepłolubne śródlądowe murawy napiaskowe (kod 6120) – typ siedliska przyrodniczego o znaczeniu priorytetowym (Dyrektywa Rady 92/43/EWG z dnia 21 maja 1992 r. w sprawie ochrony siedlisk przyrodniczych oraz dzikiej fauny i flory, Dz. Urz. Wsp. Eur. L 206/7 z 22.7.1992).

W trakcie prac terenowych zweryfikowano listę przedmiotów ochrony w obszarze Natura 2000 oraz określono ich stan zachowania.

Na podstawie zebranych w trakcie prac danych zidentyfikowano główne zagrożenia istniejące i potencjalne dla przedmiotów ochrony. Wśród zagrożeń istniejących wymieniono negatywny wpływ zarastania siedlisk napiaskowych przez sosnę oraz związane z tym zmiany w podłożu (zakwaszenie), występowanie gatunku obcego – wierzby ostrokończystej, która zarasta powierzchnie siedlisk przyrodniczych oraz zniszczenia mechaniczne siedlisk na skutek działalności człowieka: w części północnej używanie pojazdów mechanicznych związane z użytkowaniem poligonu wojskowego, a w części południowej – nielegalny ruch pojazdów kołowych (motorów, samochodów terenowych, quadów).

Wśród zagrożeń potencjalnych znalazły się dalsze zniszczenia na skutek zwiększonej antropopresji oraz wpływ odpadów, w tym składowisk substancji chemicznych.

Zaplanowane do wykonania w okresie obowiązywania planu zadań ochronnych działania mają na celu poprawę stanu ochrony obu siedlisk (z U2 do co najmniej U1)¹⁾ poprzez poprawę parametru „specyficzna struktura i funkcje” w zakresie wskaźników: ekspansja krzewów i podrostu drzew, obce gatunki inwazyjne, procent powierzchni zajęty przez siedlisko na transekcje, inne zniekształcenia (rozjeżdżenie, wydeptanie, zaśmiecenie).

Działania ochronne zaplanowane dla siedlisk polegają przede wszystkim na uruchomieniu procesów naturalnych umożliwiających zachowanie siedlisk we właściwym stanie i zahamowanie procesu sukcesji. W tym celu zaplanowano usunięcie drzew i krzewów z powierzchni siedlisk oraz odsłonięcie powierzchni aktywnych pól deflacyjnych – rozległych wypłaszczeń lub obniżen terenu, z których jest wywiewany piasek. Z uwagi na wcześniejsze i obecne użytkowanie części północnej obszaru jako poligonu wojskowego, przed przystąpieniem do usuwania drzew i krzewów należy teren ochrony czynnej odminować i usunąć z terenu obszaru wszystkie zlokalizowane niewybuchy, niewypały i inne odpady metalowe.

W celu ograniczenia negatywnego wpływu antropopresji, szczególnie w części południowej obszaru, przewidziano prowadzenie w okresie obowiązywania planu zadań ochronnych akcji informacyjnych i edukacyjnych skierowanych do mieszkańców gmin pokrywających się z obszarem Natura 2000 oraz odwiedzających go turystów. Nielegalny ruch pojazdów kołowych w obszarze powinien zostać ograniczony przez wzmocnienie egzekwowania zakazu poruszania się poza drogami.

Ustalone działania w zakresie monitoringu stanu ochrony siedlisk mają na celu ocenę stanu i zmian zachodzących w siedliskach przyrodniczych. Monitoring ma być realizowany zgodnie z wytycznymi do Państwowego Monitoringu Środowiska Głównego Inspektora Ochrony Środowiska. W związku z zaplanowanymi działaniami z ochrony czynnej (wycinka drzew i krzewów) przewidziano monitoring realizacji i efektów działań ochronnych w trakcie oraz po ich wykonaniu.

W ramach prac nad planem zadań ochronnych przeanalizowano aktualne i planowane zagospodarowanie i użytkowanie terenu w granicach obszaru Natura 2000 i jego sąsiedztwie. W tym celu przeanalizowano zapisy istniejących studiów uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego oraz miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego Gminy Klucze i Miasta Dąbrowa Górnicza:

- w studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowanie przestrzennego miasta Dąbrowa Górnicza (Uchwała nr XXIII/374/08 Rady Miejskiej w Dąbrowie Górniczej z dnia 30 stycznia 2008 r.);
- w studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowanie przestrzennego gminy Klucze (Uchwała nr XX/140/2000 Rady Gminy Klucze z dnia 23.03.2000 r. z późn. zm.)
- oraz w miejscowym planie zagospodarowania przestrzennego gminy Klucze (Uchwała nr XLIII/290/05 Rady Gminy Klucze z dnia 04.04.2005 r. z późn. zm. /Dz. Urz. Województwa Małopolskiego z 2005 r., nr 285, poz. 2095 z późn. zm./).

Zaproponowane zmiany polegają na dodaniu w części tekstowej studiów informacji o położeniu na terenie gminy Klucze i miasta Dąbrowa Górnicza obszaru Natura 2000 Pustynia Błędowska PLH120014 oraz wrysowaniu granicy obszaru Natura 2000 na rysunkach studiów. Natomiast dla miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego gminy Klucze zaproponowano zmianę polegającą na dodaniu informacji: w związku z położeniem na terenie gminy Klucze obszaru Natura 2000 Pustynia Błędowska PLH120014 zabrania się podejmowania działań mogących, osobno lub w połączeniu z innymi działaniami, znacząco negatywnie oddziaływać na cele ochrony obszaru Natura 2000, w tym w szczególności: pogorszyć stan siedlisk przyrodniczych, dla których ochrony wyznaczono obszar Natura 2000 lub wpłynąć negatywnie na gatunki, dla których ochrony został wyznaczony obszar Natura 2000, lub pogorszyć integralność obszaru Natura 2000, lub jego powiązania z innymi obszarami. Ponadto wskazano potrzebę umieszczenia granicy obszaru Natura 2000 na rysunku miejscowego planu.

Podczas prac nad projektem przeanalizowano przebieg granicy obszaru i uzyskano wskazanie do jej zmiany (wniosek Nadleśnictwa Olkusz przekazany do Generalnego Dyrektora Ochrony Środowiska w 2013 r.). Uznano, iż sporządzenie planu ochrony dla obszaru nie jest konieczne, ponieważ plan zadań ochronnych jest wystarczającym narzędziem do zapewnienia ochrony przedmiotom ochrony w obszarze.

Realizując postanowienia art. 28 ust. 3 ustawy o ochronie przyrody, Regionalny Dyrektor Ochrony Środowiska w Krakowie umożliwił zainteresowanym osobom i podmiotom prowadzącym działalność w obrębie

siedlisk przyrodniczych i siedlisk gatunków, dla których ochrony wyznaczono obszar Natura 2000 Pustynia Błędownska PLH120014, udział w pracach związanych ze sporządzaniem tego projektu. W tym celu podjęto wieloetapowe działania z udziałem społeczeństwa. W pierwszym etapie prac nad planem zadań ochronnych dokonano identyfikacji podmiotów potencjalnie zainteresowanych jego opracowaniem tj.: zarządców terenów w obszarze, podmiotów związanych z ochroną obszaru oraz z jego gospodarczym wykorzystaniem, lokalnych samorządów, organizacji pozarządowych. Proces komunikacji ze społeczeństwem odbywał się kilkietapowo.

Przeprowadzono dwa spotkania konsultacyjne, których celem było przekazanie interesariuszom informacji dotyczących prac nad planem zadań ochronnych dla obszaru Natura 2000 oraz skonsultowaniu propozycji zapisów: w dniu 17.11.2011 r. w Domu Kultury Papiernik w Kluczach i 09.11.2012 r. w Pustynnym Centrum Informacji w Kluczach.

Obwieszczenie o przystąpieniu Regionalnej Dyrekcji Ochrony Środowiska w Krakowie do opracowywania planu zadań ochronnych dla obszaru Natura 2000 Pustynia Błędownska PLH120014 (znak pisma: OP-II.082.1.3.2012.IB z dn. 30.01.2012 r.) zostało podane do publicznej wiadomości poprzez wywieszenie na stronie internetowej oraz tablicy ogłoszeń Regionalnej Dyrekcji Ochrony Środowiska w Krakowie w dniach 30.01.-29.02.2012 r. Obwieszczenie to zostało ponadto wywieszone na tablicach ogłoszeń Urzędu Gminy Klucze i Urzędu Miejskiego w Dąbrowie Górniczej oraz zostało podane do publicznej wiadomości poprzez umieszczenie w Gazecie Krakowskiej w dn. 30.01.2012 r.

Dane zawarte w dokumentacji planu zadań ochronnych umieszczono na Platformie Informacyjno - Komunikacyjnej (www.pzo.gdos.gov.pl).

Zgodnie z art. 39 ust. 1 pkt. 1-5 ustawy z dnia 3 października 2008 r. o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz o ocenach oddziaływania na środowisko, w związku z art. 28 ust. 4 ustawy o ochronie przyrody, w dniu 4 marca 2014 r. ukazało się obwieszczenie Regionalnego Dyrektora Ochrony Środowiska w Krakowie, znak: OP-II.082.1.40.2014.KP, informujące o możliwości zapoznania się oraz składania uwag i wniosków do projektu zarządzenia w sprawie planu zadań ochronnych dla obszaru Natura 2000 Pustynia Błędownska PLH120014. Obwieszczenie zostało podane do publicznej wiadomości poprzez:

- wywieszenie na tablicy ogłoszeń Regionalnej Dyrekcji Ochrony Środowiska w Krakowie w dniach 04.03. - 26.03.2014 r. oraz Regionalnej Dyrekcji Ochrony Środowiska w Katowicach w dniach 05.03.-26.03.2014 r.,

- opublikowanie na stronie Biuletynu Informacji Publicznej (BIP) Regionalnej Dyrekcji Ochrony Środowiska w Krakowie w dniu 04.03.2014 r.,

- wywieszenie na tablicy ogłoszeń: Urzędów Gminy Klucze w dniach 06.03.-31.03.2014 r., Urzędu Miejskiego w Dąbrowie Górniczej w dniach 11.03.-31.03.2014 r.,

- opublikowanie ogłoszenia w prasie o odpowiednim do rodzaju dokumentu zasięgu - Gazecie Wyborczej w dodatku Komunikaty Kraków oraz dodatku Komunikaty Katowice - Bielsko-Biała w dn. 04.03.2014 r.

Projekt zarządzenia i dokumentacja do planu zadań ochronnych zostały umieszczone na stronie internetowej Regionalnej Dyrekcji Ochrony Środowiska w Krakowie, na Platformie Informacyjno-Komunikacyjnej oraz były dostępne w siedzibie Regionalnej Dyrekcji Ochrony Środowiska w Krakowie. Osoby zainteresowane projektem miały 21 dni na składanie uwag i wniosków.

W wyznaczonym terminie wpłynęły następujące uwagi i wnioski:

Data	Podmiot zgłaszający	Uwaga lub wniosek	Sposób rozpatrzenia
25.03.2014 r.	Departament Zarządzania Zasobami Przyrody Generalnej Dyrekcji Ochrony Środowiska	<p>Uwaga do zarządzenia. Uwaga dotycząca podanej podstawy prawnej.</p> <p>Uwaga do zarządzenia do załącznika nr 5. Zwrócono uwagę na brak informacji o minimalnej powierzchni siedliska jaka będzie podstawą do uznania jako osiągnięcie stanu U1 parametru „powierzchnia”, a przez to trudność za 10 lat w określeniu czy cel został osiągnięty.</p>	<p>Uwaga uwzględniona. Poprawiono podstawę prawną do zarządzenia.</p> <p>Uwaga uwzględniona. Głównym celem planu zadań ochronnych jest powstrzymanie utraty powierzchni siedlisk na skutek procesu sukcesji i zarastania siedlisk przez sosnę. Zrezygnowano z celu dotyczącego parametru „powierzchnia”.</p>

		<p>Uwaga do zarządzenia do załącznika nr 6. Zadano pytanie o podstawę wpisania jako podmiotu odpowiedzialnego za wykonanie działań z ochrony czynnej Rejonowego Zarządu Infrastruktury w Krakowie.</p>	<p>Wyjaśnienie. Rejonowy Zarząd Infrastruktury (RZI) w Krakowie realizuje zadania wynikające z posiadania prawa trwałego zarządu Ministerstwa Obrony Narodowej nad nieruchomościami stanowiącymi własność Skarbu Państwa na terenie województwa małopolskiego, w tym poligonu wojskowego w granicach obszaru Natura 2000 Pustynia Błędowska PLH120014 (działka ewidencyjna nr 2652/3). Od 2013 r. RZI w Krakowie realizuje projekt pn. „Kompleksowa ochrona nieleśnych siedlisk przyrodniczych na terenach wojskowych w obszarze Natura 2000” finansowany w 50% przez Unię Europejską w ramach programu LIFE oraz w 50% przez Narodowy Fundusz Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej. Działania w planie zadań ochronnych i w projekcie są zgodne.</p>
		<p>Uwaga do zarządzenia, do załącznika nr 6. Zasugerowano, by w działaniu B2 „Zapobieganie mechanicznemu niszczeniu siedlisk” zapis „Egzekwowanie zakazu poruszania się poza wyznaczonymi drogami pojazdów mechanicznych.” zamienić na „Wzmoczenie kontroli...”</p>	<p>Uwaga została uwzględniona. Zmieniono zapis w działaniu na: „Wzmoczenie egzekwowania zakazu poruszania się pojazdów mechanicznych poza wyznaczonymi drogami”.</p>
		<p>Uwaga do zarządzenia, do działań z zakresu monitoringu w załączniku nr 6. Zwrócono uwagę, aby podać konkretne terminy wykonania działania, uzupełnić podmiot odpowiedzialny za wykonanie, poprawić numer załącznika z mapą oraz podać współrzędne powierzchni monitoringowych dla obu siedlisk.</p>	<p>Uwaga została uwzględniona. Dodano podmiot odpowiedzialny za wykonanie działania oraz poprawiono numer załącznika z mapą. Jako termin wykonywania działania C2 wskazano termin zgodny z realizacją monitoringu przez GIOŚ. Działanie C1 dotyczy monitoringu trzech działań ochronnych A1, A2 i A3 wykonywanych w różnych terminach, co uwzględniono w terminie wykonywania działania C1. Podano współrzędne powierzchni monitoringowych dla obu siedlisk przyrodniczych.</p>
		<p>Uwaga do zarządzenia, do załącznika nr 8. Zwrócono uwagę, aby nie wpisywać, jako uwag do miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego zapisów wynikających z innych przepisów.</p>	<p>Uwaga nie została uwzględniona. Wskazane zapisy jako zmiany do dokumentów planistycznych nie wprowadzają żadnych obostrzeń ani nowych, niewynikających z już obowiązujących przepisów wymagań, natomiast mają na celu poinformowanie społeczeństwa: mieszkańców gminy, inwestorów o zasadach wynikających z istnienia obszaru Natura 2000.</p>
17.03. 2014r.	Rejonowy Zarząd Infrastruktury w Krakowie	<p>Uwaga do zarządzenia. Prośba o doprecyzowanie działań opisanych w pkt. A2 planu zadań ochronnych: „W związku z koniecznością usuwania przedmiotów wybuchowych i niebezpiecznych z terenu Pustyni Błędowskiej, prosimy o uwzględnienie w PZO możliwości detonacji przedmiotów wybuchowych i niebezpiecznych na terenie Pustyni Błędowskiej po wcześniejszym wyznaczeniu miejsc detonacji bez szkody dla siedlisk przyrodniczych, osób i mienia.”</p>	<p>Uwaga uwzględniona. W związku z tym, że wnioskowany zapis dotyczy metod gospodarowania w obszarze uwzględniono go w planie zadań ochronnych w działaniu B2.</p>
25.03. 2014 r.	Rejonowy Zarząd Infrastruktury w Krakowie	<p>Uwaga do zarządzenia. W działaniach A2, A3, B1 i B2 należy poprawić nazwę podmiotu odpowiedzialnego na wykonanie zadania.</p>	<p>Uwaga uwzględniona. Poprawiono nazwę podmiotu odpowiedzialnego za wykonanie działań A2, A3, B1 i B2.</p>

		<p>Uwaga do zarządzenia. W działaniu B2 „Egzekwowanie zakazu poruszania się poza wyznaczonymi drogami pojazdów mechanicznych” nadzorować będzie oprócz Rejonowego Zarządu Infrastruktury w Krakowie również Oddział Żandarmerii Wojskowej w Krakowie, 35 Wojskowy Oddział Gospodarczy w Krakowie oraz Jednostka Wojskowa Nr 4686.</p>	<p>Uwaga uwzględniona. Wskazane podmioty wpisano jako odpowiedzialne za wykonanie działania B2</p>
--	--	--	---

Projekt zarządzenia na podstawie art. 59 ust. 2 ustawy o wojewodzie i administracji rządowej w województwie (Dz. U. z 2009 r. Nr 31, poz. 206 ze zm.) został uzgodniony przez Wojewodę Śląskiego w dniu 30.04.2014 r. oraz przez Wojewodę Małopolskiego w dniu 16.07.2014 r.

¹⁾U1 (stan niezadawalający), U2 (stan zły) – symbole oceny parametrów stanu ochrony siedliska przyrodniczego lub gatunku (Rozporządzenie Ministra Środowiska z 17 lutego 2010 r. w sprawie sporządzania projektu planu zadań ochronnych dla obszaru Natura 2000 /Dz. U. Nr 34, poz. 186 z późn. zm./).